

Informatienota raad – openbaar

Onderwerp	Integrale Jeugdrapportage 2020 & Rapportage Vaccinatiegraad 2020
Zaakdossier	Z/20/008368 - D/20/027176
Portefeuillehouder	Wethouder P.J. Bollen
Raadsprogramma	4. Zorg in Doesburg
Datum collegebesluit	15 december 2020

Opsteller	Petra Oortgiese	E-mail	Petra.Oortgiese@doesburg.nl
Team	Strategie Beleid en Projecten	Telefoonnummer	(0313) 48 14 07

Kennis nemen van

de Integrale Jeugdrapportage (IJR) 2020 en de Rapportage Vaccinatiegraad (RV) 2020, over Doesburg.

Inleiding

Gemeenten moeten volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) inzicht hebben in de gezondheidstoestand van haar inwoners. Gezondheid is veel meer dan de afwezigheid van ziekte. De nieuwe definitie van gezondheid luidt dan ook: 'Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en de eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven.'

De vijfde editie van de Integrale Jeugdrapportage (IJR) brengt de gezondheid, veiligheid en het welzijn van 0- tot 19jarigen over kalenderjaar 2019 in beeld. De rapportage informeert de gemeente over de stand van zaken en kan dienen als basis voor het voeren van effectief lokaal gezondheidsbeleid.

Sinds 2016 wordt de IJR gemaakt. In 2020 zijn er twee zaken veranderd: voor het eerst wordt er, waar mogelijk, gekeken of er meerjarentrends kunnen worden weergegeven en is de IJR volledig digitaal aangeboden. Als bijlage is een gecomprimeerd PDF-document toegevoegd, maar voor de volledige tabellen/grafieken en de regio-rapportage wordt u verwezen naar de link die toegang geeft tot het dashboard met de rapportage(s).

Per 1 januari 2019 is de verantwoordelijkheid voor het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) verschoven van het rijk naar de gemeente (Wet publieke gezondheid: "Het college van B&W draagt zorg voor het aanbieden van de vaccinaties."). Als de gemeente verantwoordelijk is, dan wil zij ook weten waar het over gaat. In de Rapportage Vaccinatiegraad (RV) geeft de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Midden (GGD) een overzicht van de vaccinatiegraad van de gemeente Doesburg (ook ten opzichte van de regio Gelderland-Midden) in het rapportagejaar 2020, gebaseerd op de vaccinaties die tot en met 2020 zijn gegeven en trends in de vaccinatiegraad over de afgelopen jaren.

Samenvatting

Gemeenten moeten volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) inzicht hebben in de gezondheidstoestand van haar inwoners. Gezondheid is veel meer dan de afwezigheid van ziekte. De nieuwe definitie van gezondheid luidt dan ook 'Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en de eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.' Deze definitie richt zich dus op positieve gezondheid.

Integrale Jeugdrapportage (IJR) (2020)

De vijfde editie van de IJR brengt de gezondheid, veiligheid en het welzijn van 0- tot 19jarigen over het kalenderjaar 2019 in beeld. De rapportage informeert over de stand van zaken en kan dienen als basis voor het voeren van effectief lokaal gezondheidsbeleid.

De IJR is samengesteld door medewerkers van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Midden (GGD), afkomstig van verschillende afdelingen zoals de Jeugdgezondheidszorg, Milieu en Gezondheid, Ambulancezorg Gelderland-Midden en team Onderzoek, Informatie en Advies. In de rapportage zijn zoveel mogelijk gegevens over het verslagjaar 2019 opgenomen.

Doesburg is een relatief kleine gemeente waardoor kleine veranderingen in scores ten aanzien van een bepaald thema procentueel grote verschillen veroorzaken. Bij het interpreteren van de cijfers moet daarmee rekening gehouden worden. Vergeleken met het regiogemiddelde is het aandeel kinderen van 0 tot 12 jaar ten opzichte van de totale bevolking in Doesburg klein.

Bij de volgende thema's valt wel op dat Doesburg in vergelijking met de regiogemeenten 'negatief' afwijkt:

- Overgewicht

In Doesburg is het percentage kinderen met overgewicht in bijna alle leeftijdscategorieën gestegen ten opzichte van vorig jaar. Over meerdere jaren bezien is het percentage kinderen met overgewicht in Doesburg relatief hoog in vergelijking met het regiogemiddelde. Hoewel de cijfers schommelen en er sprake is van rapportage over een klein aantal kinderen, lijkt hier toch sprake te zijn van een negatieve trend.

- Roken en blowen

In de regio-gemeenten wordt procentueel vaker gerookt door leerlingen van klas 3 van het vmbo dan door de leerlingen van klas 4 mavo/havo/vwo (mhv). In Doesburg is dat niet het geval. Het percentage rokers onder vmbo-leerlingen neemt in Doesburg de laatste jaren sterk af en is inmiddels lager dan op het mhv en ook lager dan het regiogemiddelde.

Daarentegen wordt er wel vaker gebloed. Dit is in de regio het geval, en in Doesburg ook. Van de vmbo leerlingen die dit jaar zijn bevraagd, zegt niemand te blowen, maar op het mhv blowt 10% van de leerlingen. Dit percentage ligt boven het regiogemiddelde (8%).

- Alcohol

Het percentage leerlingen dat recent alcohol heeft gedronken is net als in de regio bij leerlingen van klas 4 mhv hoger dan bij de leerlingen van klas 3 van het vmbo. In Doesburg ligt het percentage mhv-leerlingen dat recent alcohol heeft gedronken flink boven het regiogemiddelde.

- Schoolverzuim

Het schoolverzuim van vmbo-leerlingen van 15/16 jaar is in Doesburg procentueel hoger dan in de regio. Hoewel het gaat om kleine aantallen leerlingen baart het percentage toch wel zorgen. Het is het hoogste in de regio: 32% in Doesburg ten opzichte van het regionale gemiddelde van 20%.

Belangrijke opmerkingen bij de IJR:

De scores van Doesburg zijn vergelijkbaar met het beeld wat we landelijk zien: overgewicht, alcohol/drugs en schoolverzuim is landelijk een probleem wat steeds groter wordt. Het lijkt niet te lukken om het tij te keren.

Voor Doesburg geldt dit ook. Dit heeft ook te maken met de lage Sociaal Economische Status (SES) die er is. Hier liggen leefstijlproblemen aan ten grondslag. Een lage Sociaal Economische Status is niet of moeilijk te beïnvloeden.

Daar komt bij dat door de kleine aantallen fluctuaties zijn te verwachten, en de cijfers niet altijd even representatief zijn. Desalniettemin zijn het problemen waar we op in moeten (blijven) zetten. In Doesburg wordt er al veel ingezet op een gezonde leefstijl. Het is natuurlijk mogelijk, maar lastig te bewijzen, dat indien wij dit niet zouden doen, de cijfers mogelijk erger zouden zijn. In Doesburg wordt al het volgende gedaan, of gaan wij nog doen:

1. Inzet op Kansrijke Start: er is een geïntensiveerde samenwerking opgezet tussen de lokale partners in de Jeugdgezondheidszorg. De inzet van preventieve trajecten is sterk verhoogd. De verbinding tussen het medisch en sociale domein is versterkt. Vroeg inzetten voor, tijdens en na de zwangerschap verhoogd de gezondheid en veiligheid van het (ongeboren of pasgeboren) kindje. De eerste 1.000 dagen na de geboorte zijn cruciaal. Het is van fundamenteel belang dat dit goed verloopt. Het programma Kansrijke Start richt zich op extra ondersteuning voor kwetsbare gezinnen rondom bewust zwanger worden, een gezonde zwangerschap en veilig ouderschap. Hier is voor de gezondheid de meeste winst te boeken. Doesburg zet hier vol op in en is zelfs landelijk goed praktijkvoorbeeld.

2. Lokaal sport- en beweegakkoord: er is met de lokale partners een lokaal sport- en beweegakkoord gerealiseerd. In het akkoord is o.a. de ambitie geformuleerd om het inrichten van de openbare ruimte beter geschikt en uitnodigend te maken voor het bewegen. Daarnaast wordt er sterk ingezet op vaardig in bewegen voor kinderen. Als kinderen bewegen weer leuk gaan vinden, zullen zij het ook langer vol kunnen houden.

3. Lokaal preventieakkoord: in januari 2020 wordt er gestart met het vormen van een lokaal preventieakkoord. Hierbij worden de thema's van het nationaal preventieakkoord gevolgd. Deze thema's liggen in lijn met de problematieken die spelen in Doesburg. Er wordt ingezet op het verminderen van roken, het aanpakken van overgewicht en het aanpakken van alcoholmisbruik. Mogelijk wordt er nog een extra thema lokaal toegevoegd: schuldhulpverlening.

4. Doesburg Beweegt: ieder jaar wordt het jaarverslag van Doesburg Beweegt aangeboden aan het college, de commissie en gemeenteraad. Hierin wordt beschreven wat Doesburg Beweegt allemaal doet op het gebied van het stimuleren van sport/bewegen en gezondheid.

5. Regelingen voor minima: binnenkort wordt er weer nieuw Minimabeleid vastgesteld. Wetenschappelijk is aangetoond dat mensen met financiële problemen, door stress, geen gezonde

leefstijl meer kunnen hanteren. Alle aandacht gaat naar de andere problemen. Regelingen voor minima kunnen bijdragen aan de aanpak van problemen, zodat mensen zich wel weer kunnen gaan focussen op de gezondheid. Hiermee proberen we ook de intergenerationele effecten te verminderen. Daarnaast is er het Jeugdfonds Sport & Cultuur, zodat bij het ontbreken van financiële middelen bij ouders er voor kinderen geen belemmering is om deel te nemen aan sportactiviteiten bij verenigingen.

6. Voorlichtingen voor ouders (alcohol- en drugspreventie) en jongeren door het jongerenwerk en mogelijkheden voor de lokale toegang om preventieve trajecten van Iris in de Buurt in te zetten: uitvoering van het Plan van aanpak alcohol- en drugspreventie. Door de bezuiniging en door Covid-19 is de uitvoering natuurlijk niet geheel volgens plan. De trajecten van Iris in de Buurt blijven beschikbaar. Wanneer het weer mogelijk is worden de voorlichtingen weer opgepakt. Daarnaast geeft het jongerenwerk zelf ook verschillende voorlichtingen en gaat met jongeren en ouders in gesprek.

Rapportage Vaccinatiegraad (RV) (2020)

Per 1 januari 2019 is de verantwoordelijkheid voor het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) verschoven van het rijk naar de gemeenten (Wet publieke gezondheid: "Het college van B&W draagt zorg voor het aanbieden van vaccinaties."). Als de gemeente verantwoordelijk is, dan wil zij ook weten waar het over gaat.

In de rapportage geeft de GGD een overzicht van de vaccinatiegraad van de gemeente Doesburg en de regio Gelderland-Midden in het rapportagejaar 2020, gebaseerd op de vaccinaties die zijn gegevens en trends in de vaccinatiegraad over de afgelopen jaren.

De vaccinatiegraad in Doesburg stemt overwegend positief:

- Het percentage volledig gevaccineerde kinderen in de gemeente Doesburg ligt met 93,2% ruim hoger dan dat van Gelderland-Midden (86,4%) en van Nederland (90,8%). Het gaat hierbij om kinderen die geboren zijn in 2017 en die alle vaccinaties volgens het RVP-schema hebben gekregen vóór de leeftijd van 2 jaar.
- Sinds verslagjaar 2019 is er een lichte daling in de vaccinatiegraad van 10-jarigen voor de BMR- en D(K)TP-vaccinatie. Het percentage kinderen dat vóór de 10de verjaardag de tweede BMR-vaccinatie heeft gekregen in Doesburg is in verslagjaar 2020 90,4% en de D(K)TP-vaccinatie 89,4%.
- De HPV-vaccinatiegraad laat een regionale en landelijke stijging zien, in Doesburg is er een afvlakking waarneembaar. De HPV-vaccinatiegraad in Doesburg ligt op 50,8%. Net onder het landelijk gemiddelde.
- Eind 2018 is gestart met het vaccineren tegen meningokokken ACWY. In 2019 zijn alle 14-18 jarigen opgeroepen voor een vaccinatie. In de gemeente Doesburg leidde dit tot een mooie opkomst van 90,3% (landelijk en regionaal ligt dit percentage op 84%).

Consequenties

1.1 Er zijn wederom weer een aantal fluctuaties die negatief opvallen. Hoe moeten we de scores van Doesburg interpreteren?

Doesburg is een relatief kleine gemeente waardoor kleine veranderingen in scores ten aanzien van een bepaald thema procentueel grote verschillen veroorzaken. Bij het interpreteren van de cijfers moet daarmee rekening gehouden worden. Vergeleken met het regiogemiddelde is het aandeel kinderen van 0 tot 12 jaar ten opzichte van de totale bevolking in Doesburg klein.

1.2 Waarom is in Doesburg het percentage kinderen en jongeren met overgewicht in bijna alle leeftijdsgroepen hoger dan het regionale gemiddelde?

Dit heeft te maken met een lage Sociaal Economische Status (SES). Een lage SES is niet of moeilijk beïnvloedbaar. De SES heeft invloed op het wel of niet krijgen van overgewicht. Van kinderen met een lage SES heeft een hoger percentage overgewicht. De verschillen tussen kinderen met een hoge en lage SES worden steeds zichtbaarder naarmate de kinderen ouder worden. Dit geldt ook voor andere leefstijlfactoren zoals alcohol- en drugsgebruik.

Wetenschappelijk is aangetoond dat een lage SES een belemmerende factor is om op te groeien, maar de lage SES is niet of moeilijk beïnvloedbaar. Wel belangrijk voor effectieve preventie van overgewicht is een integrale aanpak zoals bij Doesburg Beweegt.

Communicatie

N.v.t.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: E-mail met link naar digitaal dashboard voor de IJR
- Bijlage 2: Gecomprimeerde PDF van IJR (Doesburg 2020)
- Bijlage 3: Rapportage Vaccinatiegraad 2020

**GEMEENTE
DOESBURG**